

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування приватного геріатричного пансіонату
«Святої Наталії» м. Запоріжжя

24.11.2023

м. Запоріжжя, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 24.11.2023 групою НПМ здійснено відвідування приватного геріатричного пансіонату «Святої Наталії» (далі – пансіонат, заклад), господарську діяльність у якому здійснює ФОП [REDACTED].

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Волков Михайло Валерійович, представник Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Запорізькій області;

Андрущенко Олеся Вікторівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Запорізькій області;

Бізденежний Сергій Романович, регіональний координатор взаємодії з громадськістю Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у Запорізькій області;

Артюменко Вікторія В'ячеславівна, представник громадської організації;

Микитенко Володимир Дмитрович, представник громадської організації.

Загальна інформація.

Пансіонат знаходиться за адресою: вулиця Мінська, буд. 5, м. Запоріжжя, Запорізька область, 69000.

Керівник закладу – [REDACTED].

Відвідування закладу здійснюється вперше.

Відповідно до даних з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (далі – ЄДР) ФОП [REDACTED] (далі – ФОП), реєстраційний номер облікової картки платника податків [REDACTED], функціонує з основним видом господарської діяльності першої та другої груп згідно з КВЕД ДК 009:2010 (КВЕД-2005); 87.30 Надання послуг догляду із забезпеченням проживання для осіб похилого віку та інвалідів.

Соціальна послуга стаціонарного догляду за змістом надання регламентується Державним стандартом стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 р. № 198.

Пансіонат відповідно до договору про надання послуг платного утримання у житловому приміщенні, надає клієнтам послуги щодо догляду за особами похилого віку.

Заклад розрахований на перебування 70 осіб. Станом на 24.11.2023 у пансіонаті перебуває 70 осіб.

Заклад розташований в огороженому 3-поверховому приватному орендованому будинку, на задньому дворі наявна прилегла територія для прогулянок (фото 1). Територія закладу доглянута, облаштовано місця для відпочинку на свіжому повітрі. На кожному поверсі облаштовано кімнати для спільного перегляду телевізійних програм. Клієнти мають змогу читати книги. У закладі функціонує бібліотека та живий куток.

Було з'ясовано, що для підопічних створено належні санітарні умови проживання та догляд. У приміщеннях є все необхідне для комфортного проживання. У місці загального користування на першому поверсі є зона дозвілля. Підопічним забезпечено зв'язок із зовнішнім світом.

За договором пансіонат надає лише послугу проживання і догляд. Приватний пансіонат не надає медичні послуги, лише забезпечує організацію надання медичної допомоги, шляхом виклику за потреби швидкої медичної допомоги та комунікацією із сімейним лікарем. Сімейні лікарі приїзять до пансіонату для надання рекомендацій щодо лікування, також люди при приїзді до пансіонату надають існуючі на час поступлення рекомендації лікарів та виписки з лікарень, де зазначено рекомендації по лікуванню. Медичне забезпечення здійснюється також моніторингом психоемоційного стану отримувача послуг; прийняття ліків за призначенням лікаря, моніторинг артеріального тиску, температури і сатурації відповідно до медичних показань та рекомендації лікаря, супроводу до лікувального закладу за потреби.

Працівниками пансіонату проводиться належне прибирання в спальних кімнатах та приміщеннях загального користування. Забезпечується догляд за особами похилого віку: надається допомога у годуванні, здійсненні індивідуальних санітарно-гігієнічних процедур.

Загальна чисельність працівників закладу складає 30 осіб. Під час робочої зміни постійно знаходиться 3 працівники з числа обслуговуючого персоналу, які надають допомогу в обслуговуванні підопічних. В будівлі встановлено та функціонує автономне опалення.

Житлові кімнати розраховані на перебування/проживання від 3 до 5 осіб (фото 2). Є приміщення для приготування їжі та їдальня (фото 3,4).

Забезпечення підопічних медичними препаратами чи іншими діагностичними послугами здійснюється їх родичами/близькими.

У приміщенні пансіонату наявні засоби первинного пожежогасіння, у достатній кількості наявні вогнегасники, які своєчасно повірені. Проте у будівлі пансіонату не встановлено пожежну сигналізацію згідно з Правилами пожежної безпеки в Україні, затвердженими наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 № 1417.

Клієнти, які на момент відвідування знаходились у пансіонаті, контактні та позитивно реагують на відвідувачів.

Під час відвідування відбулося спілкування з 5 клієнтами та з 3 працівниками закладу. Скарг на неналежне поведіння персоналу, догляд, умови проживання від підопічних не надходило.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на життя та безпеку (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України).

1. У ході відвідування встановлено, що у закладі відсутні захисні споруди (укриття) та будь-які обладнані приміщення, які мають забезпечувати можливість безпечного перебування підопічних у разі оголошення повітряної тривоги або обстрілів, що не відповідає вимогам пункту 7 розділу XVII Державного стандарту стаціонарного догляду за особами, які втратили здатність до самообслуговування чи не набули такої здатності (далі – Державний стандарт), затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.02.2016 № 198 та абзацу другому підпункту 2 пункту 5 Критеріїв діяльності надавачів соціальних послуг (далі – Критерії діяльності), затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.03.2020 № 185.

Порушення права на охорону здоров'я (стаття 25 Конвенції про права осіб з інвалідністю, стаття 49 Конституції України, статті 32, 34 Закону України «Про основні засади соціального захисту ветеранів праці та інших громадян похилого віку в Україні»).

2. У штаті працівників ФОП [REDACTED] (як надавача соціальних послуг) відсутні будь-які офіційно працевлаштовані медичні працівники, соціальні працівники чи соціальні робітники, що унеможлиблює надання якісних соціальних послуг як таких, та потребує відповідного реагування з боку надавача соціальних послуг. Відсутні офіційно укладені будь-які письмові договори із медичними працівниками та соціальними працівниками чи соціальними робітниками, які б дозволили належне виконання послуг із спостереження за станом здоров'я та організації надання медичної допомоги, у тому числі відповідно до призначень лікарів, а також соціальної послуги стаціонарного догляду як такого у відповідності і з дотриманням вимог Державного стандарту та Закону України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 р. № 2671-VIII.

Порушення права на свободу та особисту недоторканість (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

3. Недотримання та ігнорування Державного стандарту та Закону України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 р. № 2671-VIII, які регламентують надання соціальної послуги стаціонарного догляду з урахуванням базових потреб людини. Зокрема:

- надавачем соціальної послуги стаціонарного догляду ФОП ██████████ не укладається належного змісту договори про надання соціальних послуг, у відповідності до Типового договору про надання соціальних послуг, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики від 23.12.2020 р. № 847 – чим ФОП ██████████ не береться договірні зобов'язання про надання соціальних послуг перед отримувачами таких послуг (існуючі договори про надання послуг за своїм змістом є наданням соціальних послуг, але поза нормативним регулюванням чинного законодавства України);

- надавачем соціальної послуги стаціонарного догляду ФОП ██████████ не здійснюється визначення ступеня індивідуальних потреб отримувача соціальної послуги (у відповідності до чинного законодавства України), складання індивідуального плану, перед прийняттям людини до пансіонату, як того вимагає п. 1 розділу II «Загальні підходи щодо організації та надання соціальної послуги стаціонарного догляду» Державного стандарту. Існуюча ситуація унеможлиблює належне надання послуги з догляду, а також забезпечення всього комплексу робіт, які повинні здійснюватися при наданні соціальної послуги стаціонарного догляду, що визначені Державним стандартом, виходячи з природних і базових потреб людини.

Порушення права осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення (стаття 9 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю).

4. У закладі не дотримано вимог Закону України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» та вимог ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд», зокрема:

вхід у будівлю не обладнано пандусом;

заклад не обладнано ліфтами або підйомниками, пандусами, що є перешкодою для організації прогулянок клієнтів, розміщених на другому та третьому поверхах;

коридори закладу не обладнані поручнями;

у санітарно-гігієнічній кімнаті пансіонату не облаштовані штанги поворотні або відкидні сидіння поруч з унітазом.

Наявність крутих міжповерхових сходів в будівлі, відсутність підйомників не забезпечує підопічним можливості для безперешкодного пересування з використанням різних мобільних допоміжних засобів (фото 6, 7).

Порушення права на гідні умови перебування та достатній життєвий рівень (стаття 48 Конституції України).

5. У житлових кімнатах, у яких проживає більше, ніж одна особа, відсутні ширми для забезпечення приватності під час здійснення індивідуальних гігієнічних процедур, що є порушенням пункту 34 розділу III Стандартів Європейського комітету з питань запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводження чи покарання (фото 5).

Порушення права підопічних на отримання інформації про свої права та обов'язки, права направляти індивідуальні чи колективні письмові

звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів влади (статті 40 та 59 Конституції України, стаття 13 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод).

6. У закладі відсутні стенди з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав (зокрема, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини).

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. ФОП [REDACTED] (приватний геріатричний пансіонат «Святої Наталії» м. Запоріжжя) забезпечити:

1.1. внесення відомостей про надавача соціальних послуг до Реєстру надавачів та отримувачів соціальних послуг;

1.2. вирішення питання щодо облаштування укриття для підопічних у разі виникнення надзвичайної ситуації;

1.3. дотримання вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»;

1.4. дотримання права підопічних на приватність, зокрема оснастити всі житлові кімнати, у яких проживає більше, ніж одна особа, ширмами;

1.5. розміщення у доступному місці стенду з інформацією про права підопічних, а також номери телефонів гарячих ліній та посадових осіб, до яких вони можуть звернутися у разі порушення їхніх прав;

1.6. складання індивідуального плану для підопічних.

Додаток: фотоматеріали на 4 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

**Представник Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини у Запорізькій області**

Михайло ВОЛКОВ

Фотоматеріали

Фото 1

Фото 2

Φοτο 3

Φοτο 4

Фото 5

Фото 6

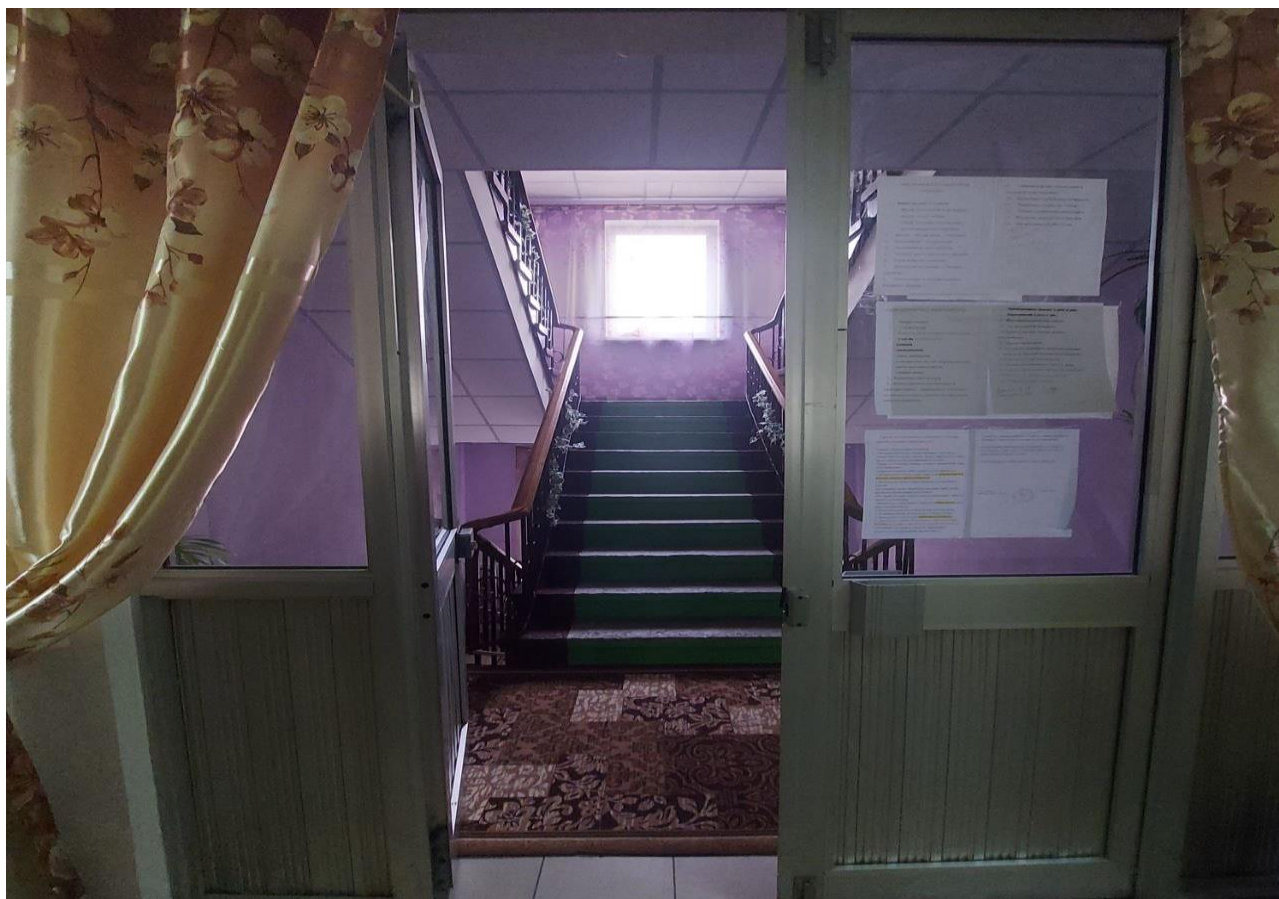

Фото 7

